

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช

ประจำสัปดาห์

ฉบับที่ 38

วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2568

การฟื้นฟูนาข้าวหลังน้ำลด

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวให้เฝ้าระวังน้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมขังหลายพื้นที่ เนื่องจากในช่วงสัปดาห์หน้า บริเวณประเทศไทยในหลายพื้นที่ที่ยังคงมีฝนตกต่อเนื่อง และมีฝนตกหนักถึงหนักมาก บางแห่งจะมีฝนเพิ่มมากขึ้นซึ่งอาจก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่งได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของต้นข้าว ทำให้ข้าวได้รับความเสียหาย และยังเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรคพืชและแมลงศัตรูพืช ดังนั้น หากเกษตรกรได้รับผลกระทบดังกล่าว สามารถขอคำแนะนำในการดูแลรักษาและฟื้นฟูพืชที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

การเกิดสภาวะน้ำท่วมในพื้นที่นาข้าว อาจเกิดได้ 2 กรณี คือ จากฝนตกหนักน้ำไหลบ่า เกิดน้ำท่วมฉับพลัน หรือเกิดจากน้ำท่วมขังเป็นระยะเวลานาน ผลกระทบและความเสียหายที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่อเจริญเติบโต และผลผลิตของข้าว ซึ่งความรุนแรงของความเสียหายขึ้นอยู่กับระยะเวลาการเจริญเติบโตของข้าว ความลึกของน้ำ และระยะเวลาการท่วมขังของน้ำ ดังนี้

1. ระยะต้นอ่อนที่อายุน้อยกว่า 30 วัน ถ้าท่วมเกิน 10 วัน ต้นข้าวจะลอยและแช่น้ำ เน่าเสียหายทั้งหมด
2. ระยะแตกกอ น้ำท่วมมิดยอดเกิน 1 - 2 สัปดาห์ ข้าวแช่น้ำเน่าตาย ในกรณีข้าวโผล่พ้นผิวน้ำ หลังน้ำลดจะทำให้ต้นข้าวหักล้ม
3. ระยะเกิดช่อดอก ทำให้ช่อดอกชะงักการเจริญเติบโต เป็นผลทำให้เมล็ดลีบในระยะหลัง
4. ระยะใกล้ออกดอก รวงจะโผล่ไม่พนักาบใบ
5. ระยะออกดอก จะทำให้เมล็ดข้าวลีบ
6. ระยะใกล้เก็บเกี่ยว ถ้าน้ำท่วมขังนาน ข้าวจะลึ่ม และเน่า

0 2955 1626

doae.pmd2566@gmail.com

www.ppsf.doae.go.th

การจัดการนาข้าวเพื่อยับยั้งความเสียหาย ลดความรุนแรง และฟื้นฟูนาข้าวหลังน้ำลด

1. กรณีแปลงนาที่เกิดน้ำท่วมขังเป็นระยะเวลาไม่นาน น้ำสูงไม่ถึงยอดข้าว และต้นข้าวยังไม่ตาย ให้ระบายน้ำออกจากแปลงนาให้เหลือ 5 – 10 เซนติเมตร และฟื้นฟูนาข้าวหลังน้ำลด

1.1 นาที่ต้นข้าวยังเขียวอยู่เกิน 3 วัน และพบว่าต้นข้าวในนามีสีเขียวเพิ่มมากขึ้น กรณีนี้เกษตรกรยังไม่ต้องใส่ปุ๋ย แต่ให้หมั่นสำรวจโรคและแมลง ไม่ให้มารบกวน

1.2 ถ้าต้นข้าวในนาเริ่มมีอาการสีเหลืองที่ใบ ให้ใส่ปุ๋ยยูเรีย อัตรา 3 - 5 กิโลกรัมต่อไร่ เพื่อฟื้นฟูสภาพต้นข้าว (ไม่ควรใส่ปุ๋ยยูเรียมากเกินไปอัตราแนะนำ เพราะจะทำให้ต้นข้าวเกิดโรคได้)

2. สำหรับแปลงนาที่ข้าวออกรวง ให้เร่งระบายน้ำจนแห้งและห้ามใส่ปุ๋ย เพราะจะทำให้ดินมีความร้อน ต้นข้าวจะตายง่ายขึ้น และเกษตรกรต้องหมั่นสำรวจโรคและแมลง ไม่ให้มารบกวน

3. กรณีที่ข้าวอยู่ในระยะสุกแก่ ให้เร่งทำการเก็บเกี่ยว และตากข้าวให้แห้งโดยเร็ว เพื่อลดความชื้นของเมล็ด

สำหรับแปลงที่ข้าวตายเสียหายสิ้นเชิงให้เกษตรกรติดต่อขอรับการช่วยเหลือตามระเบียบของทางราชการได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัดในพื้นที่ตามที่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกร และถ้าจำเป็นต้องปลูกใหม่ ก่อนเตรียมดินสำหรับปลูกหากมีฟางข้าว เศษวัชพืชอยู่ในแปลงนาควรคราดเก็บออก หรือใช้วิธีการไถกลบหมักฟางข้าว และเศษวัชพืชก่อนปลูกข้าวอย่างน้อย 7 วัน เพื่อล่อให้วัชพืชอื่น ๆ งอกขึ้นมา แล้วไถกลบอีกครั้ง เพื่อกำจัดวัชพืชและกำจัดข้าวตืดข้าวแดงไปได้ในตัว นอกจากนี้เกษตรกรควรกำจัดวัชพืชบริเวณพื้นที่นาและคันนาโดยรอบให้สะอาด และใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อป้องกันการระบาดของโรคไหม้ โรคขอบใบแห้ง แบคทีเรียใบสีลึกลับ ทูริงเนนซิส (BT) สารสะเดา และ/หรือ สารชีวภัณฑ์ เพื่อป้องกันและควบคุมหนอนกระทู้คอรวง หนอนกระทู้กล้า เป็นต้น

ที่มา : กรมการข้าว, กรมพัฒนาที่ดิน

ที่ปรึกษา : นางสาวสุนา ลิมาสฤษฎ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

เรียบเรียงและบรรณาธิการ : นางสาวกัญยากร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

